

ARVO - verkkomateriaalien arviointiin

Arvioitava kohde: **SQL -kyselyt - Juha Kiukas**, Arvioija: **Jouni Lappalainen**, Arviointipäivämäärä: **9.3.2010**

Kehitysvihjeet

[Arvioinnin yhteenveto](#) | [Kehitysvihjeet](#) | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)

Osa-alueen pisteytykset, tähän heikentävästi vaikuttaneet vastaukset, kysymykset ja kehitysvihjeet näihin ovat kehystettynä.

Informaation luotettavuus (ka: 3.8)

Julkaisijaorganisaatio/Julkaisija (ka: 4.3)

- **Kysymys:** Onko sivustolla maininta sen julkaisusta vastaavan organisaation tai henkilön virallisesta hyväksynnästä?
- **Vastarit:** ei
- **Ohje:** Virallisen hyväksynnän voi päätellä mm. siitä, että sivusto tai sivu on tehty julkaisijaorganisaation yleisesti käytössä olevalle sivupohjalle. Toisaalta julkaisijaorganisaatio voi myös ilmoittaa ettei se vastaa tietyistä sivuista, joita sen palvelimella julkaistaan. Esimerkiksi yliopisto tai korkeakoulu voi tehdä näin opiskelijasivujensa suhteen. (Alexander & Tate 1999,41.)

Julkaisuajankohta ja ajanmukaisuus (ka: 4.0)

Päivitys- ja versiotiedot (ka: 3.5)

- **Kysymys:** Onko sivulla kerrottu kuinka useasti sitä päivitetään?
- **Vastarit:** joskus
- **Ohje:** Erityisesti jatkuvasti muuttuvaa tietoa sisältävällä sivulla on tärkeää kertoa käyttäjälle, kuinka useasti tietoa päivitetään. Tämän seikan oleellisuus vaihtelee sivuston aihepiiriin mukaan. (Cooke 2001,75.) Sivuston päivitystiheyden kertominen voi tarjota käyttäjälle syyn palata sivustolle myöhemminkin (Nielsen 2000,382).
- **Kysymys:** Onko sivustolla kerrottu perusteet noudatetulle päivityskäytännölle?
- **Vastarit:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Sivuston ylläpitämisen käytännöt on hyvä kertoa käyttäjälle. Tämäkin tieto lisää käyttäjän luottamusta sivustoon. (Cooke 2001,75.)

Lähdetiedot ja tekijänoikeudet (ka: 2.6)

- **Kysymys:** Onko informaation yhteydessä maininta alkuperäisestä lähteestä?.
- **Vastarit:** joskus
- **Ohje:** Informaation yhteydessä ylipäänsä on syytä mainita tiedon alkuperäinen lähde. Se tarjoaa lukijalle mahdollisuuden arvioida kirjoittajan kytkennät aiheen suhteen, riittävät tiedot hakeutua kiinnostaviksi arvioimilleen lähteille ja mahdollisuuden tarkastaa onko lähdemateriaalia edes olemassa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 346.) Tästä käytännöstä ei tule poiketa WWW-julkaisuissaan. WWW-julkaisut ovat lisäksi herkempiä niin tahattomille kuin tahallisillekin muutoksille, joten mahdollisuus verrata informaatiota sen alkuperäiseen lähteeseen on käyttäjälle tärkeää (Alexander & Tate 1999, 16).

- **Kysymys:** Onko informaation yhteydessä linkki WWW-muodossa oleviin alkuperäisiin lähteisiin?
- **Vastasi:** harvoin
- **Ohje:** Käyttäjää palvelee mikäli hän voi tarkistaa sivuilta löytyvän informaation suoraan sen lähteestä. WWW-julkaisut ovat herkempiä niin tahattomille kuin tahallisillekin muutoksille, joten mahdollisuus tutustua informaation alkuperäiseen lähteeseen on käyttäjälle tärkeää. Tämä lisää luottamusta informaation oikeellisuuteen ja pätevyyteen. (Alexander & Tate 1999, 42; 16.)
- **Kysymys:** Onko sivuilla olevien informaatioelementtien (tekstisisältö, valokuva, piirros jne.) yhteydessä maininta kenelle ko. elementin tekijänoikeudet kuuluvat?
- **Vastasi:** ei koskaan
- **Ohje:** Kun lukijalle kerrotaan tekijänoikeuden haltija, hän saa samalla tiedon siitä kuka on viime kädessä vastuussa sivun sisällöstä (Alexander & Tate 1999, 41). Tekijänoikeudet kuuluvat Suomessa aina ihmiselle, joka on luonut kyseisen teoksen. Ilman tekijän lupaa teosta tai sen osaa (lukuun ottamatta siteerausta tietyin ehdoin) ei saa julkaista. Teoksen tekijällä on myös ns. isyysoikeus hengentuotteeseensa. Ts. tekijän nimi on oltava näkyvässä, paitsi jos tekijä itse haluaa ettei hänen nimeänsä julkaista. (Haarmann 2001, 31 -72.)
- **Kysymys:** Jos sivuilla on käytetty kehyksiä, avataanko käyttäjälle samaan kehykseen sivuja, jotka on tuotettu toisessa organisaatiossa, kertomatta sitä käyttäjälle?
- **Vastasi:** joskus
- **Ohje:** Kehysten käytön voi katsoa rikkovan tekijänoikeuksia. Selain näyttää käyttäjälle vain alkuperäisen sivuston URL -osoitteen riippumatta siitä kenen sivustolta sisältö on peräisin. Käyttäjälle saattaa muodostua virheellinen käsitys informaation julkaisijasta, jolloin hänen muodostamansa käsityksensä julkaisijan luotettavuudesta ei vastaa todellisuutta. Toisekseen eri kehyksiin avatut, eri lähteistä peräisin olevat sivut muodostavat yhdessä informaatiokokonaisuuden, joka saattaa antaa virheellisen käsityksen tarkasteltavana olevasta asiasta tai sivun sisältämän informaation luotettavuudesta. Tästä syystä ainoastaan lyhyet, kriittisessä mielessä tehdyt lainaukset lähdetietoineen ovat tekijänoikeudellisesti sallittavia. (Nielsen 2000,91; Wirzenius & Mustonen 2000, 12 - 15.)

Oikeellisuus /Informaation esitystapa (ka: 3.3)

- **Kysymys:** Onko sivustolla olevan materiaalin kirjoitusasussa virheitä (kielioppi- tai kirjoitusvirheitä)?
- **Vastasi:** joskus
- **Ohje:** Mikäli sivuston kirjoitusasu sisältää paljon virheitä, se antaa kuvan sivustosta, jonka laatu voi muutenkin olla heikko. Lisäksi ne voivat vaikuttaa itse informaationkin oikeellisuuteen ja aiheuttaa mm. vääriymmärryksiä. (Alexander&Tate 1999,42; Mäkinen & Laitinen 2003.)
- **Kysymys:** Onko sivuston sisältämät graafiset esitykset, kaaviot tai taulukot nimetty selkeästi ja tehty helppolukuisiksi?
- **Vastasi:** melkein aina
- **Ohje:** Graafisten esitysten, kaavioiden ja taulukoiden mukana olosta sivustolla on käyttäjälle hyötyä lähinnä silloin, kun ne on tehty käyttäjälle helppolukuisiksi ja helposti ymmärrettäviksi. (Alexander&Tate 1999,42)

Informaation puolueettomuus (ka: 4.0)

- **Kysymys:** Onko lukijalle selvää mistä näkökulmasta tieto on esitetty?
- **Vastasi:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Informaation käyttäjälle on tärkeää tietää, mistä näkökulmasta informaatio on esitetty, jotta hän osaa suhtautua siihen oikein. Puolueellisen informaation ei tarvitse olla vääristeltyä, vaan se tuo informaation esittämiseen tietyn näkökulman, josta käyttäjän on syytä olla tietoinen. (Halttunen & al. 2001,61.)

- **Kysymys:** Käykö lukijalle selväksi tiedon tuottajan ja julkaisijaorganisaation/julkaisijan välinen suhde?
- **Vastasi:** joskus
- **Ohje:** Tiedon tuottajan ja julkaisijaorganisaation välinen suhde on käyttäjälle oleellinen tieto, kun hän tekee päätelmiä sivustolla tarjotun informaation objektiivisuudesta (Alexander & Tate 1999,45).

Sivuston kattavuus (ka: 5.0)

Sivuston sisältämät linkit (ka: 3.3)

- **Kysymys:** Onko ulosvievien linkkien yhteyteen liitetty maininta miten sivun tarjoama informaatio liittyy lähdesivun informaatioon? (Esim. lisätietoa, vastakkainen näkemys, vaihtoehtoinen näkökulma jne.)
- **Vastasi:** joskus
- **Ohje:** Kun käyttäjälle kerrotaan, miksi linkki on sivulle otettu mukaan, hän pystyy paremmin tekemään päätöksen siitä, onko linkin seuraamisesta hänelle hyötyä (Cooke 2001, 68).
- **Kysymys:** Tarkistetaanko sivustolla olevien linkkien toimivuus säännöllisesti?
- **Vastasi:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Linkkien toimiminen on syytä tarkistaa säännöllisesti, sillä rikkiäiset linkit heikentävät oleellisesti sivun luotettavuutta (Esim. Alexander&Tate 1999).
- **Kysymys:** Onko viimeisin linkkilistojen tarkistusajankohta näkyvillä sivuilla?
- **Vastasi:** ei
- **Ohje:** Linkkien, erityisesti linkkilistojen yhteyteen, kannattaa liittää maininta, milloin linkkien toimivuus on viimeksi tarkistettu. Tämä lisää osaltaan sivuston luotettavuutta. (vrt. Alexander & Tate 1998; Alexander & Tate 1999.)

[Kaikki osa-alueen kehitysvihjeet](#) (aukeaa uuteen ikkunaan)

Lähteet

- Cooke, A. 2001. A guide to finding quality information on the internet. Selection and evaluation strategies. Second edition. London: Library Association Publishing.
- Nielsen, J. 2000. WWW-suunnittelu. Suom. Haanpää, T. Helsinki: Edita Oyj.
- Alexander, J.E. & Tate, M.A. 1999. Web Wisdom. How to Evaluate and Create Information Quality on the Web. Wolfram Memorial Library. Widener University. Lawrence Erlbaum Associates:New Jersey, USA.
- Hirsjärvi, S., Remes, R. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki:Kirjayhtymä Oy.
- Haarmann, P-L. 2001. Immateriaalioikeuden oppikirja. 3. painos. Helsinki: Kauppakaari, Lakimiesliiton Kustannus.
- Wirzenius, A. & Mustonen, T. 2000. Vastuu laittomasta sisällöstä verkkoviestinnässä. Liikenneministeriön julkaisusarja (A-sarja) nro 34. Helsinki: Liikenneministeriö. [viitattu 2.9.2002] Saatavissa pdf-muodossa:
- Mäkinen, I. & Laitinen, H. Tiedon lähteet. Julkaisematon verkko-oppimateriaali. Tampere: Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitos. [viitattu 5.5.2003] Saatavilla www-muodossa: <http://www.internetix.fi/opinnot/opintojaksot/Oviestinta/informaatiotutkimus/po3/>
- Halttunen, K, Hirvimäki, E., Niinikangas, L., Perttula, S. 2001. Tiedonhakijan opas. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu.
- Alexander, J. & Tate, M.A. 1998. Web Resource Evaluation Techniques. [viitattu 15.1.2003] Saatavissa www-muodossa: <http://www2.widener.edu/Wolfram-Memorial-Library/webeval/eval1198/index.htm>

Huom! ARVO ei talleta tuloksia. Voit tuki tulostaa sivut tai tallentaa ne selaimestasi.

[Arvioinnin yhteenveto](#) | **Kehitysvihjeet** | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)

Tampereen teknillinen yliopisto / Digitaalisen median instituutti / Hypermedialaboratorio | [ARVOn kotisivu](#) | [Webmaster](#)

Sivua viimeksi muokattu: 12.4.2005 klo 00:53

ARVO v1.93